

Handvatten gemeentelijk afvalpreventiebeleid

Voorkomen is beter dan verwerken

Het voorkomen van afval is nog beter voor het milieu dan afval scheiden en recyclen. Het bespaart grondstoffen, energie en draagt bij aan de transitie naar een circulaire economie. Des te hoger op de R-ladder, des te hoger de mate van circulariteit.

- Gemeenten die **afvalpreventie onderdeel van hun beleid** maken, kunnen vaak snel resultaten genereren door aan te sluiten bij al bestaande initiatieven of die te vertalen naar hun lokale situatie. Milieu Centraal geeft op hun website een aantal relevante voorbeelden die gemeenten snel kunnen implementeren. Ook op de website van VANG-HHA worden verschillende initiatieven onder de aandacht gebracht.
- Steeds meer gemeenten kiezen ervoor om de zogeheten **JA-sticker** of **JA/JA-sticker** in te voeren om zo de hoeveelheid ongeadresseerd (reclame) drukwerk te beperken. Dit zogenoemde 'opt-in-systeem' houdt in dat inwoners expliciet om ongeadresseerd reclamedrukwerk moeten vragen als ze dat willen ontvangen. Dit kan een besparing van zo'n 25-30 kilogram oud papier per inwoner opleveren. De VNG heeft een tool laten ontwikkelen waarmee u voor uw gemeente de milieu-impact kunt bepalen van de verschillende manieren om om te gaan met ongeadresseerd drukwerk. Een belangrijk aandachtspunt hierbij is ook hoe wordt omgegaan met de huis-aan-huis bladen. Klik hier voor de volledig handreiking ten behoeve van het introduceren van de JA/JA-sticker.

- Een andere preventiemaatregel die gemeenten kunnen inzetten, is het promoten van **wasbare luiers**. Zo'n 8% van het totale restafval bestaat uit wegwerpluiers. Een kindje in de luiers betekent gemiddeld zo'n 300 kilogram luiers per jaar. Gemeenten kunnen het gebruik van wasbare luiers op verschillende manieren promoten. Milieu Centraal heeft de belangrijkste overwegingen en vragen hierover op een rijtje gezet. Ook binnen het programma VANG-HHA is er uitgebreid aandacht besteed aan het sluiten van de luierketen, van de promotie van wasbare luiers tot het stimuleren van de recycling van wegwerpluiers.

- **Voedselverspilling** is een van de grootste lekstromen die **voorkomen** kan worden. De verspilling van vast voedsel in huishoudens wordt in 2019 geschat op 35 kilogram per persoon per jaar. Brood, zuivel, groente, fruit en aardappelen worden het meest verspild. Daarnaast wordt er ook nog zo'n 45 liter vloeistoffen per persoon per jaar door de gootsteen of het toilet weggegooid (Bron: voedingscentrum). De aanpak van voedselverspilling kan door gemeenten onderdeel van het beleid worden gemaakt. Een minimale inzet kan bijvoorbeeld zijn om meer bewustzijn te creëren over hoeveel er wordt weggegooid. De stichting Samen Tegen Voedselverspilling, waar de NVRD als stakeholder bij betrokken is, heeft een stappenplan voor gemeenten ontwikkeld om te helpen bij het concreet aanpakken van voedselverspilling in de gemeente.
- Om te komen tot een circulaire economie in 2050 wordt van iedereen inzet gevraagd: van gemeenten, milieuorganisaties, bedrijven, scholen, maar ook van inwoners. Er valt bijvoorbeeld ook veel milieuwinst te halen met **het delen, doorgeven en minder kopen van 'spullen'**. Steeds vaker staan er lokale initiatieven op die hier invulling aan willen geven. Gemeenten kunnen dit faciliteren door hier aandacht aan te besteden en/of ze mogelijk zelfs onderdeel te maken van het afvalbeleid. En natuurlijk ook door zelf het goede voorbeeld te geven.

- **Landelijk** lopen er verschillende **initiatieven** op het gebied van afvalpreventie die al in verschillende gemeenten zijn uitgerold en waar ook u zich bij kan aansluiten. Hieronder een aantal voorbeelden:

[Mission Reuse](#)

[Samen Tegen Voedselverspilling](#)

[Zero Waste Nederland](#)

[Repaircafé](#)

[Food sharing communities](#)